

Slovenščina in zgodovina - 5 VEGA

Opis vsebin učnih enot, časovna razporeditev po mesecih oz. število ur namenjenih posamezni učni enoti

A. UČNI NAČRT - SLOVENŠČINA

Pouk temelji na aktivnih metodah učenja (razprava, interpretacija, delo z besedilom) in je zasnovan problemsko. Učni načrt je v skladu s predmetnimi cilji (glej TVIP) in se prilagaja razvojnemu potencialu dijakov, njihovi interesni usmerjenosti, potrebam ter aktualnim družbenim in kulturnim temam. Za doseg večje aktivizacije in življenjskosti pouka so predvidena predavanja, srečanja z avtorji, obisk razstav, gledališča idr.

TEMATSKI SKLOPI IN VSEBINE

a) Razredno in domače branje (celo leto)

Dijaki v šoli berejo in podrobno obravnavajo odlomke izbranih besedil.

Poleg razrednega branja je obvezno tudi individualno branje, ki ga profesorica predlaga glede na recepcijsko zmožnost in zanimanja dijakov ali na aktualnost in pomembnost sporočila. O prebranih knjigah bodo dijaki redno poročali tudi v obliki diskusije.

b) Časovna razporeditev vsebin učnih enot

1. September, oktober

Književnost evropske moderne (nova romantika, dekadenca, simbolizem)

Osnovne značilnosti evropske moderne in umestitev v širši družbeni in politični kontekst.

Ključni avtorji: Charles Baudelaire, Paul Verlaine, Arthur Rimbaud, Stéphane Mallarmé, Oscar Wilde.

Analiza izbranih besedil:

Charles Baudelaire – Pesem o albatrosu, Omamljajte se!

2. November, december

Slovenska moderna

Osnovne značilnosti slovenske moderne in umestitev v širši družbeni in politični kontekst.

Predstavitev posameznih avtorjev: D. Kette, J. Murn, O. Župančič, I. Cankar.

Analiza izbranih besedil:

Dragotin Kette – Jagned, Na trgu

Josip Murn – Sneg, Vlahi

Oton Župančič – Z vlakom, Zemljevid

Ivan Cankar – Epilog k Vinjetam, Na klancu, Hiša Marije Pomočnice, Hlapec Jernej in njegova pravica, Sova, Skodelica kave, Gospod stotnik, Pohujšanje v dolini Šenflorjanski.

Sopotniki moderne (predlogi):

A. Gradnik, I. Cankar, F. S. Finžgar, Z. Kveder.

Analiza izbranih besedil

A. Gradnik – Mors victrix

3. December, januar, februar

Svetovna književnost v prvi polovici 20. stoletja

Osnovne značilnosti in umestitev v širši družbeni in politični kontekst.

Nekaj predlogov za izbor avtorjev:

F. G. Lorca, R. M. Rilke, F. Kafka, T. Mann, M. A. Bulgakov idr.

Književnost med vojnama na Slovenskem

Osnovne značilnosti književnosti na Slovenskem v času med vojnama in umestitev v širši družbeni in politični kontekst.

Kratka predstavitev posameznih avtorjev in analiza besedil.

Srečko Kosovel – Impresionistične pesmi: Balada, Slutnja

Ekspresionistične pesmi: Ekstaza smrti

Konstruktivistična pesem: Pesem št. X

S. Grum – Dogodek v mestu Gogi

Pripovedništvo

F. Bevk – Kaplan Martin Čedermac

C. Kosmač – Tantadruj

V. Bartol – Alamut

Besedna umetnost na Slovenskem med drugo svetovno vojno

Osnovne značilnosti in umestitev v širši družbeni in politični kontekst.

Kratka predstavitev posameznih avtorjev in analiza besedil.

F. Balantič – Gonarski soneti: Vse

Kajuh – Bosa, pojdiva, dekle obsorej

4. Marec, april, maj

Svetovna književnost po drugi svetovni vojni

Osnovne značilnosti in umestitev v širši družbeni in politični kontekst.

Kratka predstavitev posameznih avtorjev in analiza besedil.

Nekaj predlogov za izbor avtorjev:

A. Camus, J.P. Sartre, Solženicin, W. Szymborska, J. Saramago, H. Böll, E. Canetti

Iz sodobne književnosti: Handke, Gospodinov idr.

Slovenska književnost po drugi svetovni vojni

Osnovne značilnosti in umestitev v širši družbeni in politični kontekst.

Pripovedniki pod lupo

E. Kocbek – Blažena krivda (iz zbirke novel Strah in pogum)

B. Pahor – Nekropola

A. Rebula – Snegovi Edena (ena novela)

D. Jančar – To noč sem jo videl

M. Sosič – Tito, amor mijo

M. Čuk – Črni obroč, Fojba

Pesniki:

K. Kovič – Bela pravljica (Iz zbirke Pesmi štirih)

J. Menart – Croquis

C. Zlobec – Pobeglo otroštvo

T. Pavček – Še enkrat glagoli

D. Zajc – Črni deček

J. Detela - Jeleni

Sodobna poezija (avtorice in/ali avtorji in besedila na izbiro, odvisno od časa na razpolago).

5. Junij

Ponavljjanje in utrjevanje snovi.

c) Jezikovna vzgoja (celo leto)

Odpravljanje najpogostejših napak.

Priprava in izvedba govornih nastopov.

Jezikovna in slogovna analiza umetnostnih in neumetnostnih besedil.

Vaje za maturitetni esej.

Vaje za INVALSI.

č) Sodobne teme in vsebine po izbiri dijakov ali profesorice z namenom razvijanja kritičnega mišljenja (celo leto).

Obraznava aktualnih tem in vsebin s pomočjo poslušanja podkastov, branja, analize in interpretacije časopisnih člankov in drugih besedil (ustno ali v obliki eseja), govornih nastopov in argumentirane diskusije.

Po profesoričini presoji se lahko izbor avtorjev, besedil in tem spremeni ali dopolni z novimi vsebinami, ki odražajo sodobni kulturni in družbeni kontekst ali potrebe in zanimanja dijakov.

B. UČNI NAČRT - ZGODOVINA

Pouk temelji na aktivnih metodah učenja (razprava, interpretacija, delo z besedilom) in je zasnovan problemsko. Učni načrt je v skladu s predmetnimi cilji (glej TVIP) in se prilagaja razvojnemu potencialu dijakov, njihovi interesni usmerjenosti, potrebam, aktualnim družbenim in kulturnim temam. Za doseg večje aktivizacije in življenjskosti pouka so pomembni tudi obiski razstav, muzejev, srečanja s pričami zgodovinskih dogodkov itd.). Načrtovanje trajanja in poteka obravnave učnih sklopov ter dejavnosti se odvija tudi v sodelovanju z drugimi predmeti in ob upoštevanju sposobnosti, učnih stilov, interesov, potreb in smeri izobraževanja.

a) Časovna razporeditev vsebin učnih enot

1. September, oktober

Evropa in svet pred prvo svetovno vojno

Kolonializem, imperializem, zavezništva.

Krizna žarišča in pot v svetovno vojno: vzroki in povod

Bojišča, potek in zaključek vojne.

Življenje med vojno.

Ruska revolucija in njene posledice.

Svet po vojni. Wilsonove točke in ustanovitev DN, mirovne konference in nastanek novih držav.

Problem novih meja za Slovence (rapalska meja, koroški plebiscit itd.).

Ekonomska kriza demokracij in nastanek totalitarnih sistemov: fašizem, nacizem, stalinizem.

2. November, december, januar, februar

Ekonomska kriza demokracij. Nastanek totalitarnih sistemov: fašizem, nacizem, stalinizem.

Španska državljanska vojna.

Agresija fašističnih držav in njihova prva osvajanja: vzroki za drugo svetovno vojno, politični in vojaški tabori. Začetek druge svetovne vojne in njen potek.

Oblikovanje protifašistične koalicije. Značilnosti nacistične okupacijske politike in evropska odporiška gibanja. Življenje med vojno.

Napad na Jugoslavijo in njen zlom. Jugoslavija pod okupacijo in okupacijski sistemi.

Osvobodilni boj Slovencev: začetek odpora, reakcije okupatorjev na vstajo.

Stališče političnih strank do okupatorja; odnos meščanskih strank do Osvobodilne fronte; vprašanje revolucije in kontrarevolucije.

Preobrat v vojni in protiofenziva antifašističnih sil.

Koncentracijska taborišča.

Zlom fašističnih sil, konec in posledice največje vojne v zgodovini človeštva.

Konec vojne na Slovenskem.

3. Marec, april, maj (vsebine bodo prilagojene času na razpolago)

Svet po drugi svetovni vojni

Obračun s poraženci in novi temelji svetovne politike

Nova razmerja sil v svetu

Organizacija združenih narodov in njen pomen za ohranitev svetovnega miru

Nič več vojne - a tudi ne miru: hladna vojna, blokavska razdelitev sveta, gospodarsko povezovanje.

Krizna žarišča v Evropi in po svetu.

Različni svetovi - njihovi vzponi in krize: razvoj zahoda, vzhodni - socialistični svet, tretji svet - države v razvoju (Gibanje neuvrščenih)

Padec komunizma v vzhodni Evropi.

Razpad Sovjetske zveze

Življenje se prilagaja novim časom. Znanstveno tehnični napredek - iznajdbe in izumi ter njihov vpliv na vsakdanje življenje

Slovenci po drugi svetovni vojni.

Povojne razmere v Jugoslaviji: optimizem in postopna obnova, nova oblast in obračun z nasprotniki, mednarodni položaj

Problemi razvoja večnacionalne države: gospodarske reforme in vedno znova krize, mednacionalni odnosi

Razpad Jugoslavije: vzroki za razkroj.

Slovenska osamosvojitev.

Vojne v Jugoslaviji.

Italija po drugi svetovni vojni.

4. Junij

Ponavljanje in utrjevanje snovi.

b) Slovenska zahodna meja (obvezna celoletna širša tema)

Splošno o državnih in etničnih mejah.

Slovenska zahodna etnična (in kasneje državna) meja od leta 1848 do danes.

Po profesoričini presoji se lahko izbor vsebin spremeni ali dopolni z novimi, ki odražajo sodobni družbeni in kulturni razvoj ali potrebe in zanimanja dijakov.

Dijak bo ob zaključku šolskega leta ocenjen pozitivno, če:

zadostno obvlada vsebino vseh učnih sklopov